

Sindikat delavcev Migrantov Slovenije
Kraljeviča Marka ulica 19
2000 Maribor

Predstavnika:
Mario Fekonja

in

dr. Martin Ivec

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Igor Zorčič, predsednik
Šubičeva ulica 4
1000 Ljubljana

Maribor, 03. 01. 2022

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 - uradno prečiščeno besedilo, 20/06 - ZNOJF-1, 109/08. 39/11, 48/12) ter 114., 115. in 118. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17) **ter v skladu s 58. in 59. členom Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (ZRLI) vlagamo**

PREDLOG ZAKONA O PREPOVEDI OBJAVLJANJA JAVNOMNENJSKIH RAZISKAV O PODPORI POLITIKOM IN POLITIČNIM STRANKAM

in ga pošiljamo v obravnavo na podlagi 114., 115. in 118. člena Poslovnika Državnega zbora.

Predlagamo, da Državni zbor obravnava Predlog zakona o prepovedi objavljanja javnomnenjskih raziskav o podpori politikom in političnim strankam po rednem postopku.

Pri obravnavi predloga zakona v Državnem zboru RS in pri delu njegovih delovnih teles bo sodeloval Mario Fekonja in dr. Martin Ivec.

Sindikat delavcev Migrantov Slovenije
Mario Fekonja

dr. Martin Ivec

Prilogi:

- **Predlog zakona o prepovedi objavljanja javnomnenjskih raziskav o podpori politikom in političnim strankam,**
- **Predlog za obvestilo o dani pobudi ministrstvu, pristojnemu za vodenje evidence volilne pravice, in določitev koledarskega roka, v katerem se zbirajo podpisi volivcev za predložitev zakona Državnemu zboru.**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Po 2. točki 5. člena Zakona o volilni in referendumski kampanji (Uradni list RS, št. 41/07, 103/07, 11/11, 28/11 in 98/13) objava raziskav javnega mnenja in anket o kandidatih, listah kandidatov, političnih strankah in o referendumskem vprašanju ni dovoljena 24 ur pred dnevom glasovanja in do zaprtja volišč na dan glasovanja. To pomeni, da je objava dovoljena kadarkoli pred tem rokom in ponovno takoj naslednji dan po volitvah. S tem se krši temeljno načelo demokratičnosti, zapisano v 1. členu Ustave Republike Slovenije, saj imajo državljanke in državljani Republike Slovenije po tem načelu pravico do svobodnega in nemotenega oblikovanja in izražanja svoje politične volje na volitvah.

Svobodno in nemoteno oblikovanje in izražanje politične volje na volitvah posamezniku ni omogočeno, če se kadarkoli dovoljuje objavljanje političnih javnomnenjskih raziskav, saj:

- so javnomnenjske raziskave neverodostojne (fake news):
 - a. Pri anketah gre za zelo majhne vzorce, običajno 700 ljudi. Pri majhnih vzorcih je interval zaupanja, torej območje vrednosti, kjer pričakujemo dejansko vrednost (odstotek) v populaciji, prevelik, da bi bil merodajen. Rezultati političnih anket prikazujejo odstotke, ki so jih dobile posamezne politične stranke ali politiki od anketirancev, ki se le malo razlikujejo med posameznimi strankami oz. politiki. Večina odstotkov se med seboj razlikuje manj kot je interval zaupanja za posamezni odstotek sploh širok! To pomeni, da nam prikazani odstotki ne podajo točne vrednosti; dejansko je lahko pravi rezultat popolnoma nasproten ali drugačen kot je prikazan v anketi.

Npr. pri vzorcu 700 anketirancev je interval zaupanja za odstotek 10 % velik $\pm 2,2$ %, kar pomeni, da je v dejanski populaciji pričakovati odstotek v razponu od 7,8 % do 12,2 %! Pri višjem odstotku, npr. 25 %, je interval zaupanja še širši, tj. $\pm 3,2$ %. Torej je v tem primeru pričakovati dejanski odstotek v populaciji v razponu kar od 21,8 % do 28,2 %! To pa je zelo širok interval!
 - b. Vzorci javnomnenjskih raziskav so ne-reprezentativni. Vzrok za to je v neustrezni metodologiji. A dejstvo je, da je mogoče politične ankete metodološko pravilno izvesti le v teoriji, žal ne tudi v praksi. Prvi problem je že vzorčni okvir. Statistično korektna je le tista raziskava, ki temelji na slučajnostnem reprezentativnem vzorcu. Samo v tem primeru je mogoče na

osnovi vzorca sklepati na dejansko stanje v populaciji. Slučajnostni vzorec pomeni, da ima vsaka statistična enota (volivec) enako verjetnost, da bo izbrana v vzorec. Kot edino ustrezen vzorčni okvir bi tako bil register vseh volivcev, ne pa le tisti, ki imajo stacionarni telefon (kakor je pri nekaterih anketah) ali mobilni telefon (kakor je pri vseh ostalih anketah). Torej že v začetku raziskave nimajo vsi volivci možnosti, da bodo izbrani v vzorec. Nadalje je problem pri kontaktiranju izbranih volivcev – kdaj se telefonsko kliče anketirance? Dopoldan, popoldan? Kdo je tisti anketiranec, ki je dosegljiv le dopoldan in kdo tisti, ki je dosegljiv samo/tudi popoldan? Kolikokrat se pokliče posameznega izbranega anketiranca, da se ga dobi na telefon? Vse to je ključnega pomena za to, kakšni bodo rezultati – kakor je pokazala interna raziskava v enem od slovenskih podjetij, ki se ukvarjajo z raziskavami javnega mnenja, da se rezultati ankete bistveno spremenijo, če se izbranega anketiranca, ki se ga ne dobi na telefon pri prvem klicu, preneha klicati po tretjem neuspelem klicu ali pa po sedmem neuspelem klicu.

Poleg tega je pri modeliranju oz. analizi podatkov problem motečih spremenljivk (confounding variables). Na odgovore anketirancev namreč vpliva več dejavnikov – njihova starost, izobrazba, kraj bivanja, zaposlenost, spol in zagotovo še mnoge druge, za katere niti ne vemo. Rezultati analize so lahko korektni le v primeru, če se v statističnem modelu upoštevajo vse moteče spremenljivke, ki imajo bistven vpliv na rezultat. A hkrati je potrebno upoštevati, da so te spremenljivke povezane ne samo z odgovori anketiranca, ampak tudi med seboj – npr. delež srednje izobraženih je v nekem mestu zagotovo drugačen kot v nekem drugem mestu ali pa na vasi. In vse te medsebojne povezanosti motečih spremenljivk (statistično rečeno – njihove interakcije) pri modeliranju sploh niso upoštevane!

- c. Ne glede na velikost vzorca, njegovo reprezentativnost, ustreznost vzorčnega okvira in pravilnost uteževanja podatkov – v vsakem primeru bodo rezultati ankete zavajajoči, saj se vedno določen delež anketirancev vzdrži odgovarjanja na vprašanja (delež neopredeljenih je vedno zelo visok, vsaj okoli tretjina povabljenih k sodelovanju pri anketi). Ti ne-odgovori lahko v rezultatih ankete bistveno iznakazijo dejansko stanje v populaciji glede politične opredeljenosti volivcev.

Prav tako je potrebno upoštevati, da je vedno določen delež anketirancev, ki sicer odgovorijo na anketna vprašanja, a iz osebnih razlogov ne želijo razkriti, koga bodo dejansko volili na volitvah in zato podajo v anketi napačen odgovor.

- glede na različne rezultate anket, ki jih izvajajo različne hiše ob istem času, pridemo do zaključka, da gre v anketah za lažne novice. Tudi če bi ista hiša večkrat v istem časovnem obdobju ponovila anketo, ne bi prišla do istega rezultata. To pove, da so ankete nemerodajne in torej ne posredujejo volivcem pravih, smiselnih in koristnih informacij za lažje odločanje na volitvah.

- je nemogoče zagotoviti transparentnost teh raziskav. Ankete so anonimne in zato že v temelju transparentnost raziskave ni možna. Namreč, zaradi anonimnosti nihče, ne naročnik raziskave in ne njen izvajalec, ne more zagotoviti in dokazati, da rezultati ankete pošteno prikazujejo odgovore anketirancev, zato je možna kakršnakoli manipulacija s podatki, pridobljenimi od anketirancev.

Poleg tega so podatki zbrani le na določeni skupini ljudi in se ne morejo ponoviti ali preveriti, saj tudi če ne bi bile anonimne, ljudje sproti spreminjajo svoje mnenje. Ker imajo ankete močan družbenopolitični vpliv, pa so anketarji podvrženi velikim pritiskom, saj gre pri prezentiranju rezultatov dejansko za potegovanje politikov za oblast.

- ne glede na to, če bi te javnomnenjske raziskave dejansko in korektno prikazovale resnično voljo volivcev – v vsakem primeru vplivajo na odločitev volivcev oz. njihovo podzavest (Bandwagon efekt, neudeležba na volitvah).

Bandwagon efekt - Z anketami se vpliva na podzavest in posledično na odločitev (predvsem neodločenih) volivcev, saj delujejo kot efekt "vlečnega vagona". Poznamo dva mehanizma, ki pri tem delujeta v človekovi podzavesti:

(1) SOCIALNO UČENJE = ljudje se radi učijo od »modrosti« množice. Posamezniki domnevajo, da "anketiranci" očitno vedo nekaj o kakovosti kandidata ali stranke, zato si sami o tem ne ustvarijo mnenja, ampak mnenje »pridobijo« od skupine. Socialno učenje se začne že zelo zgodaj v razvoju posameznika, ko vidimo skupino ljudi opravljati določene naloge, nas možgani nagradijo, če za njimi ponavljamo. Zavedati se moramo, da prilagajanje skupini ne vpliva le na dejanja, ampak tudi na mišljenje ljudi.

(2) DRUŽBENO SPREJEMANJE = študije kažejo, da ko ima nekdo drugačno mnenje od skupine, se v delu njegovih možganov (anterior cingulate cortex) aktivira opozorilni signal, ki možganom sporoča, da se motijo in zato ljudje prilagodijo mnenje skupini, tudi če se z njenim mnenjem ne strinjajo ali se celo zavedajo, da je napačno. Razlog je v tem, da so tisti, ki so se v davni zgodovini prilagodili večini, imeli evolucijske prednosti za preživetje. Podzavestno sporočilo, ki ga dobijo volivci, je: »Če želiš varnost, ostani s čredo!« Želja ljudi je, da delijo enako mnenje svoje skupnosti.

Neudeležba na volitvah - Ankete vplivajo na nizko neudeležbo pri volitvah, saj ljudje dobijo občutek, da njihov glas tako ali tako ne šteje.

- ankete so, upoštevajoč vse zgoraj navedeno o njihovi (ne)ustreznosti, popolnoma nepotrebne, saj volivcu ne nudijo nobene relevantne informacije. Še več, dejansko so politične ankete neverodostojne in zato predstavljajo veliko zlo v sodobni demokratični družbi. A tudi če bi bile ankete v utopični idealni situaciji verodostojne, bi bila informacija, ki bi jo volivec z anketo dobil, le ta, kako so si o politikih in političnih strankah oblikovali mnenje drugi volivci. Mnenje drugih pa je informacija, ki je volivec ne potrebuje za oblikovanje lastnega mnenja. Kot je že zgoraj omenjeno, ta informacija znanstveno dokazano vpliva na oblikovanje lastnega mnenja, zaradi »črednega« nagona, ki smo ga ljudje evolucijsko pridobili in ohranili.

O poštenih volitvah, pri katerih se izrazi resnična volja ljudi, kar mora biti zagotovljeno v demokratični državi, je mogoče govoriti le, če se v javnosti ne razširjajo informacije o rezultatih političnih javnomnenjskih raziskav, ki zaradi svoje neverodostojnosti, netransparentnosti in psihološkega vpliva na odločitev volivcev odvzemajo državljanom in državljanom Republike Slovenije njihove temeljne pravice in svoboščine.

Da je temu res tako, pritrjuje tudi dejstvo, da je objava raziskav javnega mnenja in anket o kandidatih, listah kandidatov, političnih strankah in o referendumskem vprašanju po 2. točki 5. člena Zakona o volilni in referendumski kampanji 24 ur pred dnem glasovanja in do zaprtja volišč na dan glasovanja prepovedana. Prepovedana je zato, da bi se lahko volivci svobodno odločili o izražanju na volitvah. S to dikcijo 5. člena pa je med drugim kršena ustavna pravica do zaščite človekovega dostojanstva, saj se volivcu na ta način dostojanstvo odvzema, ker se ga opredeljuje kot bitje, ki razmišlja le 24 ur v štirih letih mandata parlamenta.

Svoboda tiska in drugih oblik javnega obveščanja in izražanja je v Sloveniji sicer zagotovljena s 39. členom Ustave. A vendar je ta svoboda, prav tako po Ustavi, omejena – kakor je zapisano v tretjem odstavku 15. člena, so človekove pravice in temeljne svoboščine omejene s pravicami drugih. In s tem se svoboda izražanja omeji, kadar ta posega v ustavno pravico do poštenih in svobodnih volitev, na katerih imajo volivci možnost, da pred glasovanjem brez neprimernih (manipulativnih, zavajajočih) zunanjih vplivov, motenj ali pritiskov oblikujejo svojo resnično voljo, kar v Ustavi izhaja že iz načela demokratičnosti (1. člen Ustave), kot je poudarilo že Ustavno sodišče v svoji odločbi (Uradni list RS, št. 73/94, odločba št. U-I-172/94).

Prav tako se svoboda izražanja konča, kjer se začne pravica do svobodnih volitev, to je do svobodnega izražanja ljudstva pri izbiri zakonodajnih teles, kot je zapisano v 3. členu Protokola št. 1 h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94). Nadalje je zapisano v 2. točki 10. člena Konvencije, da se svoboda izražanja v demokratični družbi omeji zaradi varovanja pravic drugih ljudi, kar pomeni zaradi varovanja temeljne pravice do svobodnega oblikovanja mišljenja in do svobodnega izražanja resnične lastne volje na volitvah. Tukaj gre za načelo sorazmernosti, ki govori v prid temu, da ne more biti zaradi ustavne pravice do svobodnega izražanja mnenja, kamor sodi tudi svobodno objavljane javnomnenjskih raziskav, kršena množica drugih temeljnih ustavnih pravic posameznika in pravic po mednarodnih konvencijah, kot so: pravica do zaščite osebnosti in dostojanstva državljanke in državljan Republike Slovenije, do enakosti pred zakonom, do svobodnega izražanja mnenja pri izbiri zakonodajnih teles, do svobode mišljenja in do svobodnih in poštenih volitev.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji

Predlog zakona zasleduje naslednje cilje:

- izvajanje 1. člena Ustave Republike Slovenije, ki zagotavlja demokratično oblikovanje politične volje državljanek in državljanov
- izvajanje 2. člena Ustave, ki zagotavlja načelo sorazmernosti slovenskega pravnega reda
- izvajanje 14. člena Ustave, ki zagotavlja enakost pred zakonom
- izvajanje 15. člena Ustave, ki zagotavlja uresničevanje in omejevanje pravic
- izvajanje 21. člena Ustave, ki zagotavlja varstvo človekove osebnosti in dostojanstva

- uresničevanje diktije 3. člena Protokola št. 1 h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin o pravici do svobodnih volitev, ki vsakomur zagotavlja svobodno izražanje mnenja pri izbiri zakonodajnih teles
- uresničevanje diktije 9. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin o pravici do svobode mišljenje
- uresničevanje diktije 2. točke 10. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin o omejevanju pravice do svobode izražanja v demokratični družbi v primeru varovanja pravic drugih ljudi
- uresničevanje diktije 21. člena Univerzalne deklaracije o človekovih pravicah, ki zagotavlja svobodne in poštene volitve ter svobodno voljo pri izbiri predstavnikov ljudstva na volitvah
- preprečiti zlorabe in manipulacije z raziskavami javnega mnenja o priljubljenosti politikov in političnih strank ter o izbiri kandidatov na volitvah

2.2. Načela

Predlog zakona sledi naslednjim načelom:

- načelo demokratičnosti, izhajajoče iz 1. člena Ustave
- načelo sorazmernosti, izhajajoče iz 2. člena Ustave
- izvrševanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin (14., 15. in 21. člen Ustave)
- izvrševanje Konvencije o varstvu človekovih pravic
- izvrševanje Univerzalne deklaracije človekovih pravic
- načelo zdrave pameti – človekove misli niso svobodne, če so zmanipulirane

2.3. Poglavitne rešitve predloga zakona

Ta predlog zakona zagotavlja volivcem pogoje, v katerih bodo lahko na volitvah svobodno in nemoteno oblikovali in izrazili svojo resnično voljo, kar jim mora biti zagotovljeno po 1. členu Ustave Republike Slovenije. Zahteva po poštenih in svobodnih volitvah, na katerih imajo volivci možnost, da pred glasovanjem brez neprimernih (manipulativnih, zavajajočih ipd.) zunanjih vplivov, motenj ali pritiskov oblikujejo svojo resnično voljo, v Ustavi izhaja namreč že iz načela demokratičnosti (1. člen), kar je Ustavno sodišče poudarilo v odločbi št. U-I-172/94.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

3.1. Ocena finančnih posledic za državni proračun

Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic za državni proračun.

3.2. Ocena finančnih posledic za druga javna finančna sredstva

Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic za druga javna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATEREGA JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona niso potrebna.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

5.2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Italija

V Italiji je objavljjanje rezultatov volilnih anket prepovedano v zadnjih 15 dneh pred volitvami in na dan volitev do zaprtja volišč.

Ref: Law No. 28/2000

Češka

Objavljanje rezultatov volilnih anket je na Češkem prepovedano v zadnjem tednu pred volitvami in na dan volitev do zaprtja volišč. Poleg tega je na dan volitev prepovedano tudi izvajanje paralelnih volitev v prostorih, kjer potekajo volitve.

Ref: člen 16, Elections to the Parliament of the Czech Republic, and on Amendments of Certain Other Acts, 1995

Bolgarija

V Bolgariji je zakonsko prepovedano objavlanje novih rezultatov volilnih anket zadnjih 14 dni volilne kampanje in na dan volitev. Kršitev prepovedi se kaznuje s 25 do 2550 EUR (50 do 5000 BGN).

Ref: člen 60, Election of Members of the National Assembly, Municipal Councillors and Mayors Act, 1991

Singapur

V Singapuru imajo najstrožje restrikcije glede objavlanja volilnih anket in izvajanja paralelnih volitev. Zakonsko je prepovedano objavlanje rezultatov volilnih anket od prvega do zadnjega dne volilne kampanja in na dan volitev do zaprtja volišč. Kršitev prepovedi se kaznuje z denarno kaznijo do 620 EUR (1000 SGD) in/ali z zaporno kaznijo do 12 mesecev.

Ref: Parliamentary Elections Act, 2001

6. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

Pri obravnavi predloga zakona v Državnem zboru in pri delu njegovih delovnih teles bosta sodelovala predstavnika predlagatelja dr. Martin Ivec in Mario Fekonja.

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina in namen zakona)

Ta zakon določa pravila o zaščiti demokratičnega oblikovanja politične volje državljanek in državljanov. Na tak način se državljanekam in državljanom Republike Slovenije omogoča trajna in učinkovita pravica do svobodnega oblikovanja in izražanja svojega mnenja na volitvah. Hkrati se onemogoča in kontinuirano preprečuje manipuliranje državljanek in državljanov Republike Slovenije s strani pravnih in fizičnih oseb preko objavljanja rezultatov političnih javnomnenjskih raziskav.

2. člen (pravna zaščita državljanov pred manipulacijo)

S tem zakonom se polnopravno omogoča pravna zaščita državljanek in državljanov Republike Slovenije pred manipulacijo z njihovo svobodno voljo s strani pravnih in fizičnih oseb. S tem zakonom se omogoča tudi zagotavljanje številnih pomembnih pravic iz Ustave, načelo demokratičnosti (1. člen), načelo sorazmernosti (2. člen), enakost pred zakonom (14. člen), uresničevanje in omejevanje pravic (15. člen), varstvo človekove osebnosti in dostojanstva (21. člen) in mednarodnih konvencij, predvsem Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (9. in 10. člen, 3. člen Protokola št. 1 h Konvenciji) in Univerzalne deklaracije o človekovih pravicah (21. člen).

3. člen (prepoved objavljanja javnomnenjskih raziskav v medijih)

S tem zakonom je prepovedano objavljanje rezultatov javnomnenjskih raziskav o priljubljenosti politikov in političnih strank in o izbiri kandidata na volitvah ter objavljanje napovedovanja izida volitev v medijih.

4. člen (definicija medijev)

Za medije po tem zakonu se upošteva definicija medijev po prvem odstavku 1. člena Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 110/06): mediji so časopisi in revije, radijski in televizijski programi, elektronske publikacije, teletekst ter druge oblike dnevnega ali periodičnega objavljanja uredniško oblikovanih programskih vsebin s prenosom zapisa, glasu, zvoka ali slike, na način, ki je dostopen javnosti. Mediji po tem zakonu so tudi letaki, oglasi in plakati, dostopni javnosti, ter elektronska družbena omrežja.

II. KAZENSKA DOLOČBA

5. člen (denarna kazen)

Z denarno kaznijo 5000 do 10000 evrov se kaznuje za prekršek posameznik ali pravna oseba, če ne upošteva prepovedi iz 3. člena tega zakona.

Z denarno kaznijo 5000 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, če stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

III. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

6. člen (veljavnost in objava)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Prvi člen določa vsebino in namen zakona, ki je predvsem v tem, da se v Republiki Sloveniji državljanom in državljanom v skladu z Ustavo in mednarodnimi konvencijami zagotovi

svobodno in nemoteno oblikovanje in izražanje politične volje na volitvah. Čeprav je slednje ustavna pravica vsake volivke in volivca v Republiki Sloveniji, praksa kaže in prav tako znanstvene raziskave dokazujejo, da je ta pravica zaradi manipulacije s političnimi anketami vedno znova kršena. Prepoved objavljajanja rezultatov političnih anket zadnjih 24 ur pred volitvami, kakor je z Zakonom o volilni in referendumski kampanji določeno v Republiki Sloveniji, ali zadnjih 7 do 30 dni pred volitvami, kakor je zakonsko določeno v nekaterih drugih državah, ne zadostuje za popolno zaščito volivk in volivcev pred manipulacijo z njihovo voljo, saj se mišljenje ljudi oblikuje ne le nekaj ur ali dni pred volitvami, temveč celotno obdobje mandata parlamenta. Zato je potrebno objavljajanje rezultatov političnih anket prepovedati v celotnem obdobju pred, med in po volitvah.

K 2. členu

V drugem členu se določa pravna zaščita državljanek in državljanov Republike Slovenije pred manipulacijo z njihovo svobodno voljo, kar bi jim sicer moralo biti zagotovljeno že po 1. členu Ustave Republike Slovenije, a praksa kaže, da se ta 1. člen preveč poljubno interpretira in da je moč zagotoviti popolno pravno zaščito državljanek in državljanov Republike Slovenije pri zagotavljanju njihove ustavne pravice do svobodnega in nemotenega oblikovanja in izražanja politične volje na volitvah le z dodatnim zakonom, kakršen je pričujoč. Dokler bo dovoljeno objavljajanje rezultatov političnih anket v medijih v kateremkoli predvolilnem ali povolilnem obdobju, bodo kršene pravice državljanek in državljanov Republike Slovenije iz 1., 2., 14., 15. in 21. člena Ustave, ter iz 3., 9. in 10. člena mednarodne Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin in 21. člena Univerzalne deklaracije o človekovih pravicah.

K 3. členu

Ta člen prepoveduje objavljanje rezultatov javnomnenjskih raziskav o priljubljenosti politikov in političnih strank in o izbiri kandidata na volitvah ter objavljanje napovedovanja izida volitev v medijih. Taka določba je po vsebini popolnoma utemeljena, saj le popolna prepoved objavljanja rezultatov političnih anket, ne le v nekaj dneh pred volitvami, zagotavlja spoštovanje vrste pomembnih določb Ustave in mednarodnih konvencij.

K 4. členu

Četrty člen opredeljuje natančno definicijo medijev, v izogib eventualnemu subjektivnemu in napačnemu tolmačenju termina.

K 5. členu

Kazenska določba tega člena temelji na veljavnem Zakonu o prekrških (ZP-1-UPB8; Uradni list RS, št. 29/2011) in je upošteva določbo 17. člena tudi znotraj predpisanega razpona globe. Bistvo uzakonitve te prekrškovne sankcije je v tem, da se posamezniki in pravne osebe zavedo, da je treba uzakonjene elemente, ki zagotavljajo po Ustavi temeljne človekove pravice in svoboščine, spoštovati ali pa plačati predpisano kazen. Predpisana kazenska sankcija ima predvsem namen preventivno-opozorilne narave.

K 6. členu

S tem členom se določa uveljavitev in začetek uporabe tega zakona. Ker gre za varstveni namen, ki ga zakon zasleduje, ga je smotrno uveljaviti čim prej.